

Collegevoorstel

Registratienummer 15205563
Collegevergadering 11 juli 2023

Onderwerp Bestedingsvoorstel Brede SPUK 2023

Bestedingsvoorstel 2023 brede SPUK voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023 waarmee we bijdragen aan meer gezonde en gelukkige inwoners en minder gezondheidsverschillen

Besluit

1. Het bestedingsplan brede SPUK voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023 vast te stellen.
2. De raad over het bestedingsplan 2023 te informeren met de collegebrief Bestedingsplan Brede SPUK GALA en Sportakkoord II 2023

Aanleiding

In maart deden we een beroep op de middelen 2023 t/m 2026 van de brede SPUK voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. Om de middelen 2023 nog dit jaar te kunnen besteden is snelle besluitvorming hierover noodzakelijk.

In het voorjaar werd het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) gesloten. Daarna werd ook deze brede SPUK in het leven geroepen als financieel arrangement voor de afspraken uit dit akkoord. Voor de besteding van de middelen van deze brede SPUK is een knip gemaakt in het jaar 2023 en de resterende jaren 2024 tot en met 2026. Voor 2023 is snelheid geboden. We stellen voor om voor de besteding hiervan vooral aan te sluiten bij bestaande programma's en projecten die bijdragen aan een gezond en actief leven. Om echt integraal te kunnen werken aan een Gezonde Generatie 2040 en de middelen voor 2024 tot en met 2026 te ontvangen, is een integraal plan nodig. Dit integrale plan leggen we in september ter besluitvorming voor zodat we het op tijd in kunnen dienen.

Beoogd doel

We willen de middelen die in 2023 beschikbaar komen, inzetten om meer gezonde en gelukkige jaren voor onze inwoners te realiseren en de gezondheidsverschillen tussen onze inwoners te verkleinen

Het realiseren van deze doelstellingen vraagt om een integrale en langjarige aanpak. Met de middelen 2023 kunnen we verder investeren in de programma's en projecten die we nu al uitvoeren. Ook kunnen we hiermee al voorsorteren op de programma's en visies die we (deels) nog vaststellen op het gebied van onder andere de Sterke sociale structuur, het Sport- en beweegbeleid (Sportvisie) en Gelijke kansen op gezondheid. Op deze manier ondersteunt het GALA akkoord onze gemeentelijke ambities en werken we gemeentelijk aan de landelijke ambitie voor een Gezonde Generatie 2040.

Relevante besluitgeschiedenis

Collegebrief aan de raad (11 april 2023) ZAAKNUMMER 14909390

Argumenten

1.1. De middelen GALA 2023 bijdragen aan ons gezondheids-, sport- en meedoen-beleid

Het streven naar een Gezonde Generatie 2040 gaat gepaard met een investering in zowel sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie als de sociale basis. Deze integrale aanpak past goed bij de manier waarop we ook in de gemeente werken aan gelijke kansen op een gezond en actief leven. De vertaling van de doelen uit het GALA akkoord naar lokaal beleid laat zien dat we met de (deels nieuwe) middelen uit deze brede SPUK onze bestuurlijke ambities kunnen invullen en versterken.

Het bestedingsplan voor de middelen 2023 uit de brede SPUK voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis ziet er als volgt uit:

Tabel 1

Doelen	Voorstel middelen 2023	Concrete inzet middelen 2023	Relatie met gemeentelijke ambities (Lokaal Sportakkoord en Bestuursakkoord)
Hoofdpijnen Sportakkoord II			Lokaal Sportakkoord incl. addendum BRC
Inclusie en diversiteit in de sport vergroten	€96.070	Subsidies voor partners in het lokale Sportakkoord op de thema's "inclusie en diversiteit" en "vaardig in bewegen". Een kerngroep van diverse partners uit de stad verdeelt de middelen.	Het Bossche Sportakkoord II richt zich in 2023 vooral op de thema's: <ul style="list-style-type: none"> - inclusie en diversiteit in de sport vergroten - vaardig in bewegen. Relatie met Sportvisie en Programma Inclusief 's-Hertogenbosch
Sociaal veilige sport creëren			
Vitale sportaanbieders			
Vaardig in bewegen			
Ruimte voor sport en bewegen			
Maatschappelijke waarde van topsport optimaliseren			
Brede Regeling Combinatiefunctionarissen			
Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten bewegen en meedoen aan cultuur	€795.070	€698.070,- eigen uitvoering €97.000,- bestaande subsidieregeling combinatiefuncties (Voortzetting van huidige BRC)	Sportvisie Sterke Sociale Structuur Gelijke kansen op gezondheid
Sterke aanbieders in sport, bewegen en cultuur			
Een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's			
Gezond en Actief Leven Akkoord			Bestuursakkoord
Terugdringen gezondheidsachterstanden	€173.881	€86.144,- Wijkgezondheidswerk en Gezonde school €87.734,- Uitbreiding buurtsport- en beweegcoaches 18-35 jarigen	Gelijke kansen op gezondheid
	€133.593	Ketenaanpak Kansrijke start, Nu niet zwanger, Stevig ouderschap	Gelijke kansen op talentontwikkeling
Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	€ 86.940	Visie bewegen, ontmoeten en spelen in de openbare ruimte (extern bureau)	Gelijke kansen op gezondheid/Klimaatbestendigheid
Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	€ 86.940	Eén tegen eenzaamheid	Sterke sociale structuur
	€317.332	Versterken sociale structuur door o.a. te investeren: <ul style="list-style-type: none"> - €100.000,- Bewoners in netwerken - €50.000,- Netwerken voor netwerken - €96.332,- Inzet formeel voor informeel - €10.000,- Openbare ruimte voor ontmoeten en meedoen - €26.000,- Kennisontwikkeling - € 35.000,- Algemeen 	Sterke sociale structuur
	€ 86.940	Mantelzorg (ook	Sterke sociale structuur/Zorg en

Doelen	Voorstel middelen 2023	Concrete inzet middelen 2023	Relatie met gemeentelijke ambities (Lokaal Sportakkoord en Bestuursakkoord)
		respijtvorzieningen en dementievriendelijke gemeente)	ondersteuning dichtbij
	€ 114.978	Ketenaanpak Welzijn op recept	Sterke sociale structuur
Een gezonde leefstijl	€152.146	Aanpak overgewicht en obesitas - €125.639,- JOGG, ketenaanpak GLI kinderen - € 26.507,- Uitbreiding buurtsport- en beweegcoaches 18-35 jarigen	Gelijke kansen op gezondheid
	€ 22.879	SKIP die Trip (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving/alcoholpreventie)	Gelijke kansen op gezondheid
Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	€ 60.858	Publiekscampagne gericht op jongeren en volwassenen om taboe te doorbreken	Gelijke kansen op talentontwikkeling
Vitaal ouder worden	€ 376.256	Ketenaanpak Valpreventie (opzetten netwerkstructuur en interventies)	Zorg en ondersteuning dichtbij (woonzorgvisie)
Totaal	€2.503.883		

Daarnaast zijn er nog twee overkoepelende doelstellingen aan het GALA verbonden: Domein-overstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur en versterking van de kennisfunctie van de GGD. Voor het eerste doel zetten we dit jaar de middelen (€77.377,-) in voor een kwartiermaker IZA/GALA die inmiddels is gestart. De GGD Hart voor Brabant heeft het voornemen de kennisfunctie te versterken door de GALA middelen Brabant breed te bundelen in een kenniscentrum. Wij stellen het totale bedrag van €21.735,- in principe beschikbaar voor dit doel. Voorstellen hiervoor komen nog in het AB van de GR GGD.

Tabel 2

Domeinoverstijgende doelen	Voorstel middelen 2023	Concrete inzet 2023
Opzetten regionale preventiestructuur	€ 77.377	Kwartiermaker IZA/GALA
Versterken kennisfunctie GGD	€ 21.735	GGD
Totaal	€ 99.112	

1.2. Bestaande programma's en projecten een extra impuls krijgen

Om de middelen snel uit te kunnen geven is niet alleen inhoudelijk, maar ook praktisch voor de optie gekozen om vooral activiteiten vanuit bestaand beleid te versterken. Daarnaast is een aantal programma's in ontwikkeling dat nog dit jaar in besluitvorming komt. De belangrijkste: Sociale structuur, Gelijke kansen op gezondheid, Sportvisie. Met het integrale plan GALA dat we in september vaststellen, zullen we gebruik maken van de mogelijkheden die deze nieuwe plannen bieden om ook de komende Jaren te werken aan een Gezonde Generatie 2040.

1.3. Innovatieve ideeën meer kans krijgen op realisatie

Omdat de middelen pas nu beschikbaar komen, is er relatief veel geld beschikbaar voor nieuwe onderwerpen. Dit zien we bijvoorbeeld terug in de uitwerking van de doelstelling in het GALA over Vitaal ouder worden. Dit is een nieuw onderwerp en 2023 staat vooral in het teken van het opstarten van een netwerk dat de ketenaanpak valpreventie in gaat vullen. Daarnaast starten we met het uitvoeren van concrete interventies. Tot slot onderzoeken we de mogelijkheid om op dit onderwerp nu al gebruik te maken van innovatieve instrumenten. Is het bijvoorbeeld mogelijk om dit jaar eenmalig te investeren in technische mogelijkheden om valrisico's in te schatten? _

2.1. Aan de raad is toegezegd om informatie te verstrekken over het bestedingsvoorstel 2023

Tijdens Informeren en Ontmoeten op 6 maart 2023 en vervolgens de brief aan de raad 'Integraal Zorgakkoord, Gezond en Actief Leven Akkoord, Hoofdlijnen Sportakkoord II' dd 11 april 2023 is de raad geïnformeerd over IZA, GALA en de Hoofdlijnen Sportakkoord II. In de brief is toegezegd de raad medio 2023 te informeren over het collegebesluit dat gaat over de besteding van de middelen GALA 2023.

1.1 De vrijheid om de middelen te besteden is beperkt

De SPUK GALA betreft niet alleen nieuwe middelen. We ontvangen in 2023 €2.602.995,-. Voor een groot deel zijn de middelen afkomstig uit regelingen en geldstromen die al eerder ingezet werden. Dit betreft €1.369.012,-. Over dit laatste bedrag zijn vaak al (langjarige) afspraken met partijen uit de stad gemaakt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de middelen die voorheen als GIDS-middelen bekend stonden en die nu via deze SPUK beschikbaar komen. Ook de middelen voor sport en bewegen (Hoofdlijnen Sportakkoord II en BRC) kregen we al. In het bestedingsplan 2023 is die mix ook terug te vinden: nieuwe plannen met nieuwe partners en voortzetten van bestaande projecten met bestaande partners.

Verder is in het GALA ook vaak duidelijk aangegeven waarvoor de middelen ingezet moeten worden. Een voorbeeld hiervan zijn de middelen voor de vijf ketenaanpakken (Welzijn op Recept, Valpreventie, Kansrijke Start, Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) Volwassenen en Overgewicht en obesitas bij kinderen). De ketenaanpakken zijn beschreven en geven bijvoorbeeld specifiek aan uit welke in te zetten interventies gekozen kan worden. In deze ketenaanpakken ligt ook een duidelijke relatie met het Integraal Zorg Akkoord (IZA). Hiervoor moeten we dus ook regionaal aan de slag. De lokale inzet voor deze ketenaanpakken doen we vanuit deze SPUK middelen en dat is ook terug te zien in het bestedingsplan.

1.2 Misschien lukt het niet alle middelen op tijd en volledig uit te geven

De late landelijke besluitvorming, de beperkingen in de mogelijkheden die we hebben om snel grote bedragen uit te geven (aanbestedingen, financieringswijzen etc.) leidt ertoe dat we pas laat kunnen overgaan tot het uitgeven van de middelen. Door aan te sluiten bij bestaande opdrachten en in zee te gaan met bekende partners kunnen we dit ondervangen. Daarnaast is er, bij het opstellen van het bestedingsplan, een uitvoeringstoets uitgevoerd zodat inzicht is in de mogelijkheid om, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, uitvoering te geven aan de projecten en initiatieven. Ook is er de mogelijkheid om beperkt over te hevelen naar 2024 (dit geldt voor 20% van de middelen) en beperkt te schuiven tussen de 15 onderdelen (max 15% binnen een thema). We maken hier optimaal gebruik van om op die manier het meeste effect uit de beschikbare middelen te halen. Een voorbeeld hiervan is het verschuiven van middelen Valpreventie naar Welzijn op Recept.

1.3 De Brede SPUK middelen zijn eindig

De motivatie om diverse uitkeringen samen te brengen in 1 Brede SPUK heeft als doel de gemeenten te ondersteunen in het opzetten van een 'domeinoverstijgende, integrale en langjarige aanpak'. Toch zijn de middelen niet structureel beschikbaar: voor onderdelen tot en met 2025, voor onderdelen tot en met 2026. Er is wel een midtermreview aangekondigd waarin afspraken over eventuele voortzetting van middelen op de agenda staan. Voor nu betekent het dat we met de middelen 2023 vooral onze eigen programma's verstevigen en ook al waar mogelijk vooruit kijken naar de plannen voor de komende jaren.

Financiën

De Brede Specifieke Uitkering (SPUK) is een samenvoeging van deels al bestaande middelen en geldstromen. De totale SPUK bedraagt in 2023 € 2.602.995,-. Hiervan is ongeveer de helft nieuw. We ontvingen voor de diverse doelen in 2022 € 1.369.012,-.

In het totale bedrag kunnen we beperkt schuiven met middelen (15%). In het bestedingsvoorstel 2023 maken we hier optimaal gebruik van (bijv. van Valpreventie waar we nog plannen maken, naar Welzijn op Recept waar we meteen echt kunnen uitvoeren).

Ook is er een mogelijkheid om maximaal 20% over te hevelen naar boekjaar 2024. Vooralsnog hebben we voldoende plannen om hier maar beperkt gebruik van te maken (Tabel 1. is inclusief dit nu geschatte over te hevelen bedrag van € 55.569,-). Dit bedrag kan nog hoger worden als het onze partners niet lukt om het totale bedrag waar zij plannen voor hebben in 2023 weg te zetten. Daadwerkelijke budgetoverheveling presenteren we in de Jaarrekening 2023 en kondigen we aan in de Marap.

Het streven is zoveel mogelijk middelen dit jaar te besteden. Zien we in het integrale plan 2024 t/m 2026 tekorten die we met door te schuiven middelen kunnen dekken, dan overwegen we dat wel. Niet alleen in het integrale plan schenken we hier aandacht aan. Ook in de diverse programma's die nog (dit jaar) in besluitvorming komen (Gelijke kansen op gezondheid, Sterke sociale structuur, Woonzorgvisie etc.) kan deze optie meegenomen worden.

Tot slot geldt nog dat voor bestaande afspraken waar we gemeentelijke middelen bij partijen substitueren of aanvullen met middelen uit deze Brede SPUK er voor dat deel een zwaardere verantwoording geldt. Partijen moeten hier expliciet mee instemmen. Dit doet zich voor bij de afspraken met FMGH over de basisondersteuning. Het gesprek hierover is gevoerd en heeft tot instemming geleid.

Duurzaamheid

Een gezondere bevolking heeft over het algemeen een lagere ecologische voetafdruk. Omdat ze mogelijk minder gebruik maakt van medische hulpbronnen en energie-intensieve behandelingen. Inzet op gezondheid en preventie past volgens het GALA daarmee ook in het bevorderen van duurzame zorg.

Klimaatverandering heeft net als gezondheidsverschillen een onevenredig effect op inwoners in een kwetsbare situatie.

Participatie en communicatie

Het bestedingsplan 2023 voor de SPUK sluit vooral aan bij bestaande plannen en activiteiten. Hierover vragen we de Adviesraad Wmo en Jeugdhulp niet om advies. De adviesraad is en wordt wel gevraagd om te adviseren over een aantal onderwerpen dat nog (dit jaar) op de besluitvormingsagenda staat: Sterke sociale structuur en Gelijke kansen op gezondheid.

Daarnaast is in de diverse (uitvoerings-)plannen aandacht voor bewonersparticipatie en ervaringskennis van inwoners. Een voorbeeld hiervan zijn de gesprekken die plaatsvonden over een Sterke sociale structuur. Deelnemers aan die gesprekken waren het Netwerk Informele Ondersteuning (NIO), vertegenwoordigende organisaties in het Seniorenplatform en mantelzorgers en vertegenwoordigers van vrijwilligersorganisaties.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch,

De gemeentesecretaris,

drs. B. van der Ploeg

De burgemeester,

drs. J.M.L.N. Mikkers

Bijlagen

Registratienummer	15205563
Portefeuillehouder	M. van der Sloot, P. Slikker, U. Kâhya
Sector/Afdeling	MO/VOLW/O&R
Inlichtingen	Heuvel van den e.vandenheuvel@s-hertogenbosch.nl